

Regeringen
Utbildningsdepartementet

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Tomas Egeltoft
08-563 088 28
tomas.egeltoft@hsv.se
BESLUT

2010-12-17
Reg.nr 641-933-10

Yttrande över Högskolan i Jönköpings ansökan om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem

Högskoleverket föreslår att ansökan från Högskolan i Jönköping om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem beviljas.

Ansökan och ärendets hantering

Högskolan i Jönköping har ansökt hos regeringen om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem. Högskoleverket har anmodats att avge ett yttrande om ansökan.

För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: professor emeritus Ingvar Lundberg, Göteborgs universitet (ordförande); docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande); universitetsadjunkt Birgit Andersson, Umeå universitet; universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack; lärarstuderande Linda Bondeson, Södertörns högskola; docent Göran Bostedt, Mittuniversitetet; lärarstuderande Patrick Böttiger, Örebro universitet; universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad; professor Kari Fasting, Norges Idrottshögskola; professor Karsten Froberg, Syddanska universitet; lektor Tom Gullberg, Åbo Akademi; professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi; universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås; professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge; docent Marlène Johansson, Åbo Akademi; filosofie doktor Carla Jonsson, Stockholms universitet; professor emeritus Pertti Kansanen, Helsingfors universitet; professor emerita Inger Anne Kvalbein, Högskolan i Oslo; universitetslektor Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad; professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo; forskningsledare Mia Porko-Hudd, Åbo Akademi; universitetslektor Grethe Ravlo, Nationellt centrum för matematik, Trondheim; universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola; professor emeritus Helge Strömdahl; universitetslektor Björn Sundmark, Malmö högskola och lärarstuderande Pernilla Åhs, Högskolan Väst.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer den 12 oktober 2010 med representanter för högskolan. Bedömarens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen, se bilaga 1.

Bedömarens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt dels en samlad bedömning. Medlemmarna i bedömarens grupp har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömarens samlade bedömning är att Högskolan i Jönköping har förutsättningar att ge grundlärautbildning med inriktning mot arbete i fritidshem med tillfredsställande kvalitet. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Högskoleverket ställningstagande

Högskoleverket föreslår att Högskolan i Jönköpings ansökan om tillstånd att utfärda grundläraexamen med inriktning mot arbete i fritidshem beviljas.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Tomas Egeltoft i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Eric Lindesjö och Cecilia Nordqvist deltagit.

Lars Haikola

Tomas Egeltoft

Kopia till:

Högskolan i Jönköping

Medlemmarna i bedömarens grupp

Bedömargruppens yttrande

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

Den övervägande delen av undervisningen idag utförs av lärare vid Högskolan för lärande och kommunikation. I den nya lärarutbildningen förstärks lärreresurserna genom att nya lärarkategorier från andra delar av lärosätet engageras. Antalet lärare bedömer vi vara tillräckligt. Den samlade vetenskapliga kompetensen vid de fyra fackhögskolorna är omfattande. Vi bedömer dock den vetenskapliga kompetensen vid Högskolan för lärande och kommunikation med tvekan tillräcklig. Det är oklart hur lärosätet ska få behöriga lärare till examinering då kompetensen inte alltid finns inom lärosätet. Lärarsammansättningen är för närvarande acceptabel inom området fritidshem vad gäller balansen mellan vetenskaplig meritering och professionserfarenhet. Vi ser en stabil forskningsmässig kompetens inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. Vi bedömer att kompetensen att undervisa inom den utbildningsvetenskapliga kärnan är tillräcklig. Vi menar att lärosätet har lärarkompetens för undervisning i praktiska och estetiska lärprocesser.

Högskolan gör 2010–2011 en särskild satsning på kompetensutveckling med anknytning till den nya lärarutbildningen. Ett antal lärarutbildare som är i närheten av att nå en högre akademisk examen får möjlighet att slutföra examen på betald arbetstid. Vidare erbjuds en serie kurser inom områden som bedöms vara av särskild betydelse för lärarutbildningen. Vi bedömer att lärarna har reella möjligheter till kompetensutveckling.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärreresurs är tillfredsställande.

Utbildningsmiljö

Profileringen av den akademiska miljön är knuten till så kallade plattformar, där fritidshem är en, till vilka doktoranderna är knutna. För plattformen fritidshem finns dock ingen professor. Bristen på originallitteratur i litteraturlistorna innebär att studenternas förutsättningar att få kompetens för kritiskt tänkande och ett vetenskapligt förhållningssätt när de utvecklar och beskriver sina självständiga arbeten försämras. Vi bedömer dock att utbildningen ändå ger studenterna förutsättningar för ett kritiskt och kreativt/reflekterande förhållningssätt.

Högskolan har en stark och forskningsanknuten verksamhetsförlagd utbildning med skolnära forskning. Alla lärare där har eller får utbildning till magisternivån och ska kunna bedriva undervisning på vetenskaplig grund. Studenterna ska i den verksamhetsförlagda utbildningen vara delaktiga i de forskningsprojekt som bedrivs inom

relevant plattform. Det sker en intensiv kompetensutveckling av lärare i den verksamhetsförlagda utbildningen. Vi bedömer att organiseringen av den verksamhetsförlagda utbildningen är bra.

Ambitiösa steg tas mot större internationalisering i ett EU-finansierat transatlantiprojekt med gemensamma kursplaner och videosamarbete. Högskolan önskar permanenta verksamheten efter avslutad EU-finansiering. Lärarstudenter vistas under längre perioder vid lämpligt samarbetsuniversitet. Vår bedömning är att samarbete/samverkan fungerar på ett godtagbart sätt.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen visar utbildningens struktur och innehåller förväntade studieresultat i enlighet med examensordningen. Kursplanerna innehåller i allmänhet en god argumentation som tydligt anger grunder för uppställda krav och de har ett tydligt fritidspedagogiskt innehåll. Vi bedömer dem som godtagbara.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur, examination

Utbildningen är logiskt uppbyggd och innehåller en relativt balanserad avvägning mellan utbildningens konstituerande element: ämnesstudier, ämnesdidaktik, utbildningsvetenskaplig kärna samt verksamhetsförlagd utbildning. Högskolan har utarbetat en matris som utgångspunkt och en checklista för att säkerställa att samtliga mål i examensordningen behandlas och examineras i utbildningen.

Kursen Innovativt estetiskt lärande är väl beskriven, men praktiska och estetiska lärprocesser är inte integrerade i olika obligatoriska ämnen. Inslag som handlar om rörelse saknas. Det är för lite ämnesdidaktisk litteratur i många av ämnena och det saknas vetenskaplig originallitteratur. Sammanhang saknas mellan kursplaner och examensarbete, dessutom saknas litteratur inom idrott och musik. Vår bedömning är att progressionen är otydlig. Lärosätet har utarbetat tydliga kriterier för nivån godkänd och väl godkänd vid examinationen av den verksamhetsförlagda utbildningen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Vi bedömer att det finns dokumenterade krav för olika typer av examinationer. Vi menar att det finns organiserade och systematiska säkringsystem för utbildningen och vi finner att studenterna ges förutsättningar att nå examensmålen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkringen av examensmålen är tillfredsställande.

Samlad bedömning

Vår samlade bedömning är att Högskolan i Jönköping har förutsättningar att ge grundläroutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem med tillfredsställande kvalitet. Vi rekommenderar att ansökan tillstyrks.

Bilaga I: kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprovning för de nya lärarexamina

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

- Antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning,
- lärarna har vetenskaplig och ämnesdidaktisk kompetens för undervisning och handledning inom utbildningen,
- lärarresursen består både av vetenskapligt meriterade lärare samt lärare som besitter beprövad professionserfarenhet i en välavvägd proportion,
- lärarna har kompetens att erbjuda den utbildningsvetenskapliga kärnan med de krav på innehåll som anges i examensordningen för respektive lärarexamen (skolväsendets historia och organisation, värdegrund, läroplansteori och didaktik, vetenskapsteori och forskningsmetodik, utveckling, lärande och specialpedagogik, sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, uppföljning och analys av lärande, bedömning och betygsättning, utvärdering och utvecklingsarbete)
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om och i praktiska och estetiska lärprocesser (förskolläraryrket- samt grundlärarexamen),
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om vuxnas lärande (ämnes- och yrkeslärarexamen),
- lärarna ges reella möjligheter till kompetensutveckling och egen forskning.

Utbildningsmiljö

- Utbildningen ges i en forskande miljö,
- utbildningen kommer att ge förutsättningar för ett kritiskt och kreativt/reflekterande förhållningssätt,
- miljön inbegriper en fungerande organisation som säkrar att den verksamhetsförlagda utbildningen erbjuds inom relevant verksamhet och ämne/ämnesområde,
- nationellt och internationellt samarbete bedrivs i syfte att berika utbildningsmiljön.

Infrastruktur

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Studenterna har god tillgång till litteratur/annat lärandematerial, informationstekniska resurser och annan nödvändig utrustning.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

- Utbildningsplanen för respektive examen innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen och anger en tydlig struktur för respektive program, inriktning samt ämne/ämnedområde,
- kursplanerna innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen.

Undervisning, kurslitteratur och examination

- Undervisningsformerna, vald kurslitteratur/annat lärandematerial och examinationsformerna säkrar forskningsanknytning och progression,
- examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs i samarbete med utbildade handledare vid de medverkande skolorna.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

- Krav finns klart dokumenterade, exempelvis i form av betygskriterier, och framgår av instruktioner för tentamina, examensarbeten och annan examination,
- lärosätet kan visa att utbildningen kommer att ge studenterna goda förutsättningar att nå målen.

Säkring av utbildningens kvalitet

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Det finns ett kvalitetssäkringssystem som garanterar utbildningens framtida kvalitet.

